

Consultatie ten aanzien van het Voorstel voor een Wetswijziging van de Tabaks- en rookwarenwet inzake (A) uitbreiding van het reclameverbod en (B) een verduidelijk van de bevoegdheid van provincies en gemeenten.

Philip Morris Benelux BVBA verwelkomt deze mogelijkheid om te reageren op het voorstel voor een Wetswijziging van de Tabaks- en rookwarenwet inzake de uitbreiding van het reclameverbod.

De memorie van toelichting bij het voorstel stelt: *“Jaarlijks sterven 20.000 rokers aan de gevolgen van roken en enkele duizenden aan de gevolgen van meeroken. Vanuit het belang van het beschermen van de volksgezondheid wordt ingezet op het voorkomen dat jongeren beginnen met roken, het beschermen van omstanders tegen meeroken en het ondersteunen van rokers die willen stoppen met roken.”*

Wij ondersteunen ten volle de inspanningen om de schadelijke gevolgen veroorzaakt door roken terug te dringen en tot een rookvrije generatie te komen. Wij onderschrijven dat verdere stappen nodig zijn om jongeren ervan te weerhouden te gaan roken, om omstanders te beschermen tegen tabaksrook, en dat stoppen de beste optie is. Er is ons alles aan gelegen om sigaretten en shag zo snel mogelijk te vervangen door wetenschappelijk onderbouwde rookloze producten (zoals elektronische sigaretten en tabaksproducten die worden verwarmd in plaats van verbrand). Deze rookloze producten vormen, hoewel niet risicovrij, een veel beter alternatief voor de miljoenen Nederlanders die nog steeds roken en dat anders zouden blijven doen.

Niet alle producten zijn het zelfde

Sigaretten en shag zijn niet alleen veruit de meest gebruikte-, maar tevens de meest schadelijke tabaksproducten, aangezien er verbranding van tabak plaatsvindt. Er bestaat brede consensus onder gezondheidsexperts dat de verbranding van tabak verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van het overgrote deel van de schadelijke stoffen die de hoofdoorzaak zijn van aan roken gerelateerde ziektes¹.

---

¹ Zie o.a.

- Aankondiging FDA Commissioner Scott Gottlieb, M.D., 11 september 2018 ([link](#))
“While it’s the addiction to nicotine that keeps people smoking, it’s primarily the combustion, which releases thousands of harmful constituents into the body at dangerous levels, that kills people.”;
- Public Health England, Clearing up myths around e-cigarettes, 27 februari 2019 ([link](#))
“Although nicotine is the reason people become addicted to smoking, it is the thousands of other chemicals contained in cigarette smoke that causes almost all of the harm.”;
- U.K.’s Royal College of Physicians, Tobacco Advisory Group, april 2016 ([link](#))
“Nicotine is not, however, in itself, a highly hazardous drug. It increases heart rate and blood pressure, and has a range of local irritant effects, but is not a carcinogen. Of the three main causes of mortality from smoking, lung cancer arises primarily from direct exposure of the lungs to carcinogens in tobacco smoke, COPD from the irritant and pro-inflammatory effects of smoke, and cardiovascular disease from the effects of smoke on vascular coagulation and blood vessel walls. None is caused primarily by nicotine.”

In 2018 rookte 22,7% van de volwassen Nederlanders, wat gelijk staat aan ongeveer 3 miljoen mensen.² De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) schat dat er in 2025 nog steeds meer dan 2,7 miljoen Nederlanders zullen roken.³ Uiteraard is stoppen voor hen de beste optie. Velen doen dit echter niet. Deze grote groep rokers is gebaat bij het overstappen op minder schadelijke alternatieven en zou daartoe in de gelegenheid moeten worden gesteld. Een beleidsbenadering die zowel in de wet- en regelgeving als bij het verstrekken van informatie vanuit de overheid uitgaat van een duidelijk onderscheid tussen verschillende producten op basis van hun relatieve risico is hierbij van groot belang.

De noodzaak tot differentiatie in regelgeving tussen verschillende producten

Wij ondersteunen striktere maatregelen, zoals verdere reclamebeperkingen, ten aanzien van sigaretten en shag: de meest schadelijke vorm van tabaks- en nicotinegebruik.

Dergelijke maatregelen alleen zijn echter niet toereikend om een rookvrije samenleving te realiseren. Deze dienen gepaard te gaan met de erkenning van de cruciale rol die rookloze producten kunnen spelen in het terugdringen van de schadelijke gevolgen van tabaksgebruik. Er zou meer nadruk moeten liggen op de miljoenen Nederlanders die ondanks alle maatregelen om het roken te ontmoedigen blijven doorroken. Zij zijn gebaat bij regelgeving die hen in de gelegenheid stelt om over te stappen op minder schadelijke alternatieven. Het is dan ook niet in hun belang als er geen rekening wordt gehouden met het verschil in schadelijkheid tussen voor roken bestemde tabaksproducten en rookloze producten én de mogelijkheden tot het verkrijgen van informatie over deze minder schadelijke alternatieven verder wordt ingeperkt.

Ten aanzien van onderscheid in regelgeving stelt het *WHO Handbook on Tobacco Regulation*: “[f]or the purposes of developing a regulatory approach, it may prove useful initially to distinguish new products according to their relative degree of difference from traditional combusted or non-combusted tobacco products”; en “[c]lear regulatory distinctions between products and categories of products . . . are critical to support effective regulation.”⁴

Volwassen rokers moeten kennis kunnen nemen van betere alternatieven

De grote groep volwassen rokers die anders zou blijven doorroken zal alleen overstappen op minder schadelijke alternatieven indien zij kennis kunnen nemen van- en geïnformeerd worden over deze producten en bewust worden gemaakt van het verschil in risico ten opzichte van sigaretten en shag. Het verstrekken van waarheidsgetrouwe, niet misleidende informatie kan daarmee een krachtige stimulans zijn om volwassen rokers aan te moedigen om over te stappen op minder schadelijke, rookloze producten.

Het voorstel maakt echter geen onderscheid tussen producten waarbij verbranding optreedt en rookloze producten. Hierdoor kunnen rokers in Nederland nog slechts op zeer beperkte schaal kennis nemen van deze betere alternatieven, waardoor zij veel minder snel zullen overstappen.

---

² Centraal Bureau voor de Statistiek (2019): Lichte daling aantal rokers onder volwassenen ([link](#))

³ | World Health Organization, WHO global report on trends in prevalence of tobacco smoking 2015, 2015, ([link](#))

⁴ WHO, Tobacco Product Regulation: Basic Handbook, 2018, ([link](#))

Het onvermijdelijke gevolg hiervan zal zijn dat dat het gebruik van sigaretten en shag - de producten die rokers het beste kennen en het meest schadelijk zijn - in stand wordt gehouden.

De Verenigde Naties (VN) heeft vastgesteld dat het recht van consumenten op accurate informatie een kernprincipe is van consumentenbescherming en dat wet- en regelgeving zou moeten voorzien in “[a]ccess by consumers to adequate information to enable them to make informed choices according to individual wishes and needs,”⁵ In het verlengde daarvan schrijven de VN richtsnoeren voor dat de marketing en verkoop van producten aan het “principle of fair treatment of consumers” dient te voldoen. Dit “requires the provision of the information necessary to enable consumers to take informed and independent decisions, as well as measures to ensure that the information provided is accurate.”⁶

Volwassen rokers hebben recht op informatie over betere alternatieven om zo in de gelegenheid te worden gesteld om op deze producten over te stappen. Waarheidsgetrouwe, niet misleidende informatie over deze alternatieven zou dus toegestaan moeten blijven in alle huidige tabakspeciaalzaken. Dit zou naast voorlichtingsmateriaal ook één-op-één communicatie over met name de werking van rookloze producten moeten omvatten. In tegenstelling tot sigaretten en shag behoeven deze innovatieve (elektronische) producten immers de nodige uitleg.

In een recente uitspraak heeft een rechtbank in Quebec (Canada) een aantal wettelijke beperkingen op de communicatie met volwassen rokers over e-sigaretten geschrapt. In haar overwegingen stelde de rechtbank⁷:

“[T]he contested provisions on advertising take into account the well-being of non-smokers but seem to abandon a large segment of the population, that is, regular smokers.” (para. 366);

“The problem with the current restrictions is that the public, especially smokers, do not distinguish between smoking and vaping. We must allow to publish the difference. Rather than shut up, it is sometimes necessary to educate and let people know that vaping is first and foremost for smokers. Federal legislation is more permissive about this and distinguishes the (more severe) tobacco advertising rules from those on vaping. In Quebec, certain limits are overbroad.” (para. 371);

Het aanzienlijk beperken of zelfs verbieden om in speciaalzaken waarheidsgetrouwe en niet-misleidende informatie over rookloze alternatieven aan volwassen rokers te verstrekken zal het gebrek aan kennis bij rokers over het verminderd risicoprofiel van deze producten alleen maar verder in de hand werken, waardoor velen van hen sigaretten of shag zullen blijven roken. Professor Lynn Kozlowski merkt hierover op: “[t]he blindfolding of consumers delays such transitions [from smoking to lower harm products] and impedes efforts to develop products that could more effectively replace cigarettes.”⁸

---

⁵ United Nations Conference on Trade and Development, Guidelines for Consumer Protection, 2016 ([link](#))

⁶ Idem.

⁷ Association Quebécoise Des Vapoteries v. La Procureure Generale Du Quebec, 2019 QCCS 1644, 3 mei 2019 (Engelse vertaling. Originele Franse tekst ([link](#)))

⁸ Kozlowski, L. & Sweanor, D., Withholding differential risk information on legal consumer nicotine/tobacco products: The public health ethics of health information quarantines, 32 Int’l J. Drug Pol 17 (2016) ([link](#))

Het is essentieel dat rookloze producten een belangrijke plaats krijgen in aanvulling op het huidige anti-rookbeleid. (Wettelijke) maatregelen die volwassen rokers, die anders zouden blijven doorroken, aanmoedigen om over te stappen op minder schadelijke rookloze producten kunnen een wezenlijke bijdrage leveren aan het bereiken van een rookvrije samenleving en zijn daarmee in het belang van de volksgezondheid.

Wij willen benadrukken dat ook het RIVM in haar rapport over “Harm Reduction” uit 2016 heeft aangegeven dat de roker gebaat is bij correcte en begrijpelijke informatie over minder schadelijke alternatieven ten opzichte van tabaksproducten waarbij verbranding optreedt:

“[E]r bestaat een behoefte aan meer informatie over harm reduction producten. Zorgvuldige communicatie is essentieel om te voorkomen dat consumenten verkeerde percepties krijgen over de (individuele) schadelijkheid van producten” en: “[T]ot nog toe verstrekken overheidsorganisaties meestal alleen informatie over de beste optie om een bepaald risico te voorkomen of te beperken, in dit geval door preventiemaatregelen en door advies om te stoppen met roken. Dat is de beste optie vanuit gezondheidsperspectief, maar veel mensen lukt dat niet. Voor hen zou correcte en begrijpelijke informatie over ‘harm reduction’ producten van belang kunnen zijn”.⁹

Het tegengaan van gebruik door jongeren

Wij erkennen de zorgen van de Nederlandse overheid omtrent tabaks- en nicotinegebruik onder jongeren. Allen, zowel fabrikanten, verkooppunten als de overheid dienen er alles aan te doen om te voorkomen dat de jeugd toegang heeft tot welk tabaks- of nicotinehoudend product dan ook. Zo zijn wij voorstander van het aan banden leggen van smaken (flavours) die lijken op populair snoepgoed. Tegelijkertijd dient te worden gewaarborgd dat volwassen rokers binnen alle huidige speciaalzaken de mogelijkheid behouden om informatie tot zich te nemen over rookloze alternatieven. Wij moedigen de Nederlandse overheid aan om het mogelijke gebruik van deze producten onder jongeren grondig en regelmatig te monitoren.

De noodzaak tot het vinden van de juiste balans in beleid tussen het tegengaan van gebruik onder jongeren en het informeren van volwassen rokers over rookloze producten wordt treffend verwoord door professor Amy Fairchild en haar medeauteurs:

“Youth, without a question, have to be protected. This demands preventing sales and predatory advertising to underage youth. But current and future smokers, who are the ones in immediate peril, must also be able to make decisions based on truthful information about how new smokeless products differ in their relative harms from smoked tobacco.”¹⁰

De bestaande data, alhoewel deze nog relatief beperkt zijn, tonen aan dat het gebruik van ons rookloze product IQOS (waarin tabak elektronisch wordt verwarmd) onder jongeren laag is. Zo hebben wij in Japan, - het land met het grootste aantal IQOS gebruikers - zogeheten ‘post market surveillance

---

⁹ Alternatieve tabaksproducten: harm reduction? Tabaks- en aanverwante producten die mogelijk minder schadelijk zijn dan sigaretten: RIVM Briefrapport 2016-0103 Y.C.M. Staal | R. Talhout

¹⁰ Fairchild, A. et al., America needs a candid smoking control champion, The Hill, 13 november 2017, [\(link\)](#)

studies' uitgevoerd die aantonen dat slechts 2% van de IQOS gebruikers daarvoor nooit tabak of andere nicotine houdende producten had gebruikt¹¹.

De Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung, een instantie onder het Duitse Ministerie van Volksgezondheid heeft in 2018 een studie uitgevoerd onder jongeren (12 – 17) en jong volwassenen (18 – 25) waarin ook vragen waren opgenomen over verwarmde tabaksproducten. Uit de data bleek dat 0.3% van de jongeren en 2.5% van de jong volwassenen aangaven ooit verwarmde tabaksproducten te hebben gebruikt, en dat 0.1% van de jongeren en 0.5% van de jong volwassenen aangaven deze producten in de afgelopen 30 dagen te hebben gebruikt. Dit terwijl 8.7% van de jongeren en 32% van de jong volwassenen aangaf een huidige roker te zijn.¹²

In 2018 werd in Zwitserland een studie uitgevoerd door de onafhankelijke stichting 'Addiction Suisse' waaruit bleek dat het gebruik van verwarmde tabaksproducten onder 14 en 15 jarigen verwaarloosbaar was en in feite uitsluitend plaatsvond onder sigarettenrokers¹³.

Conclusie

Het is inherent aan innovaties dat deze een bepaalde mate van onzekerheid met zich meebrengen. Regelgeving moet dan ook inspelen op technologische vooruitgang die zowel voordelen als risico's met zich kan meebrengen. De voordelen dienen te worden benut en de risico's moeten worden beperkt door toezicht op deze producten te houden. Extreme terughoudendheid die vooruitgang blokkeert is echter niet in het belang van de volksgezondheid. Het vinden van de juiste balans is cruciaal, zeker nu er nieuwe producten op de markt zijn gebracht die de potentie hebben om de schadelijke gevolgen van tabaksgebruik onder rokers aanzienlijk terug te dringen.

Nieuwsoortige rookloze tabaksproducten en nicotine houdende producten zoals elektronische sigaretten waren nog niet voorzien toen het reclameverbod in 2002 in Nederland van kracht werd. Veel van de restricties ten aanzien van de informatieverstrekking omtrent sigaretten en shag zouden naar onze overtuiging niet moeten gelden voor rookloze producten. De beoogde wetswijziging zou daarom benut moeten worden om een onderscheid te maken tussen de meest schadelijke vorm van tabaksgebruik (sigaretten en shag) enerzijds en rookloze producten anderzijds. Dit betekent concreet dat het verstrekken van waarheidsgetrouwe, niet misleidende informatie over rookloze producten in alle huidige speciaalzaken toegestaan zou moeten blijven.

---

¹¹ www.pmiscience.com (link)

¹² Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung (BZgA), Smoking among teenagers and young adults in Germany: Findings from the Alcohol Survey 2018 and trends, Sept. 2018 (link)

¹³ Health Behaviour in School-aged Children (HSBC): La consommation de substances psychoactives des 11 à 15 ans en Suisse – Situation en 2018 et évolutions depuis 1986.